

Súd: Mestský súd Košice
Spisová značka: K3-9P/99/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7523202875
Dátum vydania rozhodnutia: 07. 09. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ivana Gajdošová
ECLI: ECLI:SK:MSKE:2023:7523202875.3

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Mestský súd Košice sudkyňou JUDr. Ivanou Gajdošovou v právnej veci starostlivosti súdu o maloleté dieťa: A. B., nar. XX.X.XXXX, t. č. C. D. E. F. G. A. H., zastúpené kolíznym opatrovníkom I. J. I., vyššou súdnou úradníčkou Mestského súdu Košice, dieťa rodičov matky: F. B., nar. XX.X.XXXX, trvale bytom K., L. M. N. XXX, obmedzená v spôsobilosti na právne úkony, zast. opatrovníčkou B. B., nar. X.X.XXXX, bytom N. XXX a otca neurčeného, na návrh Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Košice, v konaní o pozbavenie výkonu rodičovských práv a povinností takto

rozhodol:

P o z b a v u j e matku F. B., nar. XX.XX.XXXX výkonu rodičovských práv a povinností vo vzťahu k maloletému A. B., nar. XX.XX.XXXX.

odôvodnenie:

1. Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Košice podal dňa 18.5.2023 na tunajšom súde návrh na pozbavenie výkonu rodičovských práv a povinností matky maloletého vo vzťahu k mal. A..

2. V návrhu uviedol, že spisová dokumentácia dieťaťa je vedená od roku 2019 z dôvodu oznámenia nemocnice o pôrode toho času maloletej matky F. B.. Z náhodného vzťahu matky F. B. pochádza maloletý A. B., nar. XX.XX.XXXX, otcovstvo nebolo doposiaľ k maloletému určené.

Uznesením Okresného súdu Košice – okolie č. k. 19P/25/2021 zo dňa 22.02.2021, vykonateľným dňa 22.02.2021, právoplatným dňa 07.04.2021 bol maloletý A. neodkladne zverený do dočasnej starostlivosti Centra pre deti a rodiny Nižná Kamenica.

Rozsudkom Okresného súdu Košice – okolie č. k. 19Ps/19/2020 bola matka maloletého dieťaťa obmedzená v spôsobilosti na právne úkony, z toho dôvodu bola matke maloletého dieťaťa ustanovená za opatrovníka jej matka, B. B., nar. XX.XX.XXXX.

Stará matka maloletého dieťaťa B. B., nar. X.X.XXXX prejavila záujem o zverenie maloletého dieťaťa do náhradnej osobnej starostlivosti a podala na Okresný súd Košice – okolie návrh v roku 2021 a 2022. Rozsudkom Okresného súdu Košice – okolie bolo konanie o zverenie maloletého do náhradnej osobnej starostlivosti 18P/19/2021 a 19P/239/2021 zamietnuté, nakoľko po vykonanom dokazovaní bolo preukázané, že zverenie maloletého do náhradnej osobnej starostlivosti starej matke B. B. by nebolo v jeho záujme.

Matka maloletého žije v spoločnej domácnosti so svojou matkou B. B. a jej druhom O. P., nar. XX.XX.XXXX a dvoma spoločnými deťmi, I. P., nar. XX.XX.XXXX a O. P., nar. XX.XX.XXXX. Domácnosť pozostáva z dvoch izieb a kuchyne. V domácnosti je zavedená elektrická energia a voda. Teplo a prípravu jedla zabezpečuje piecka na tuhé palivo. Zariadenie domácnosti tvorí starší, ale udržiavaný nábytok a predmety osobnej potreby. Hygiena domácnosti je na dobrej úrovni. Okolie domu je neudržiavané. Na dvore sa pohybuje väčšie množstvo psov. V čase sociálneho zisťovania sa v domácnosti nachádzali stará matka, matka maloletého dieťaťa a druh starej matky O. P.. Stará matka

vo svojom vyjadrení uviedla, že by chcela maloleté dieťa do svojej starostlivosti, ale je si vedomá toho, že by to súd mohol zase zamietnuť.

Stará matka maloletého dieťaťa je poberateľkou prídavku na dve maloleté deti v sume 120,- Eur mesačne a vdovské dôchodku.

Zo správy zariadenia vyplýva, že maloleté dieťa je umiestnené v profesionálnej náhradnej rodine zariadenia. Maloleté dieťa je v období medzi 2 – 3 rokom, kedy má veľa energie, teší sa z pohybu a vďaka nemu si rozvíja hrubú motoriku, dozrieva mozog dieťaťa a vyvíja sa jeho osobnosť. Po umiestnení maloletého dieťaťa do zariadenia boli kontakty zo strany starej matky B. B. prostredníctvom terénnej sociálnej práce obce Čaňa. Maloleté dieťa bolo aj v domácnosti starej matky na povolenom pobyte v mesiaci február a marec v roku 2022. Počas pobytu bolo hospitalizované v nemocnici z dôvodu respiračného ochorenia. Následne bolo maloleté dieťa vrátené do zariadenia, kde opakovane muselo prejsť adaptačným procesom. Posledný telefonický kontakt zo strany biologickej rodiny bol dňa 18.05.2022.

3. Súd vykonal dokazovanie šetrením pomerov maloletého dieťaťa a matky úradom práce, sociálnych vecí a rodiny, správou o matke z obce, správou centra pre deti a rodiny o maloletom, obsahom pripojených spisov a výsluchom účastníkov a zistil tento skutočný stav veci.

4. Z pripojeného spisu Okresného súdu Košice – okolie sp. zn. 19Ps/19/2020 súd zistil, že matka maloletého bola vyšetrená znalcom v predmetnom konaní, ktorý zistil, že posudzovaná F. B. trpí ľahkou duševnou zaostalosťou s poruchami správania, čiže ide o znížený intelekt, ktorý je trvale liečbou neovplyvniteľný. Posudzovaná je odkázaná na dlhodobú starostlivosť a pomoc druhej osoby. Vzhľadom na svoje ochorenie nie je spôsobilá adekvátne posúdiť svoj zdravotný stav na účely súhlasu s akoukoľvek liečbou. Nie je schopná posudzovať svoje správanie a ovládať svoje konanie. Za svoje konanie nie je plne zodpovedná. Nie je schopná dostatočne zabezpečiť si svoje denné potreby, postarať sa o seba, neovláda hodnotu peňazí, vyžaduje stálu asistenciu, pomoc a dozor inej osoby. Nie je spôsobilá samostatne vystupovať pred súdmi a inými orgánmi. Nechápe dostatočne pre znížený intelekt zmysel súdneho pojednávania, výsluch by jej mohol spôsobiť rozrušenie, respektíve zhoršenie zdravotného stavu. Zložitým otázkam nerozumie. Menovaná nie je schopná samostatne si zabezpečiť a obstarávať finančné a písomné záležitosti. Nie je spôsobilá nakladať s finančnou hotovosťou. Neuvedomuje si hodnotu peňazí.

5. Zo správy obce Geča zo dňa 31.5.2023 súd zistil, že matka maloletého nemá prihlásený trvalý ani prechodný pobyt v danej obci, avšak zdržiava sa tam spolu so svojou matkou, ktorá jej bola ustanovená za opatrovníka.

6. Zo správy úradu práce, sociálnych vecí a rodiny o šetrení pomerov zo dňa 12.6.2023 súd zistil, že dňa 05.06.2023 sa konalo opakované sociálne zisťovanie v domácnosti matky a starej matky maloletého dieťaťa. Stará matka vo svojom vyjadrení uviedla, že súhlasí, aby maloleté dieťa bolo právne voľné. Vo svojej starostlivosti má maloleté deti, o ktoré sa musí starať a musí sa starať aj o svoju dcéru - matku maloletého dieťaťa, ktorá nie je samostatná. Matka maloletého dieťaťa má obmedzenú spôsobilosť na právne úkony a stará matka je matke maloletého dieťaťa ustanovená za opatrovníčku. Starostlivosť o ďalšie maloleté dieťa by nezvládla. Je toho názoru, že v Centre pre deti a rodiny mu je najlepšie. Stará matka ďalej uviedla, že u jej dcéry maloletej I. P. sa začali prejavovať zdravotné problémy, ktoré starú matku plne zamestnávajú. Navštevuje s maloletým dieťaťom kardiologickú a pedopsychiatrickú ambulanciu.

Matka maloletého dieťaťa je poberateľkou príspevku na osobnú asistenciu v sume 275,60,- Eur mesačne a invalidného dôchodku v sume 503,- Eur mesačne.

Stará matka maloletého dieťaťa je poberateľkou prídavku na dve maloleté deti v sume 120,- Eur mesačne a vdovské dôchodku.

7. Zo správy Centra pre deti a rodiny A. H. zo dňa 22.6.2023 súd zistil, že maloletý má dva roky, má veľa energie, teší sa z pohybu a vďaka nemu si rozvíja hrubú motoriku, dozrieva mozog dieťaťa a vyvíja sa jeho osobnosť. Zdokonaľuje sa jeho reč, komunikácia a kopíruje správanie a opakuje konanie druhých. Schopnosť sústrediť sa na jednotlivé činnosti je nedostatočná, ale postupne sa čas predlžuje. Dokáže zotrvať pri čítaní z kníh. Dieťa nedokáže ovládať svoje impulzívne reakcie, je emocionálne nestabilné. Pri neuspokojení potrieb, začína krikom ovládať okolie, začnú ataky, ako búchanie päšťami, štipanie, hryzenie, škriabanie, kopanie a na koniec sebapoškodzovanie a to búchanie čela o stôl, o zábradlie

postieľky alebo búchanie zadnej časti hlavy o stoličku. Na profesionálnu matku je naviazaný, plače pri jej odchode, žiarli na osoby v jej blízkosti. Maloleté dieťa vyrastá vo väčšom kolektíve detí a dospelých, preto nemá pocit strachu pri stretnutí s cudzími deťmi a dospelými. Maloleté dieťa si začalo rozširovať slovnú zásobu a opakovať rôzne slová a tvoriť jednoduché vety. Vie vyjadriť svoju vôľu, pomenovať členov rodiny.

8. Z výpovede navrhovateľa na pojednávaní vo veci dňa 7.9.2023 súd zistil, že matka mal. dieťaťa trpí psychiatrickým ochorením, v dôsledku ktorého je aj pozbavená spôsobilosti na právne úkony a podľa šetrenia k zlepšeniu zdravotného stavu matky nedošlo. O matku mal. sa stará jej matka, teda stará matka mal. dieťaťa, ktorá uviedla, že s matkou aj chodí na pravidelné kontroly do psychiatrickej ambulancie a k žiadnemu zlepšeniu stavu jej dcéry nedošlo. Matka nie je schopná poskytovať starostlivosť svojmu synovi. Svojho prvého syna I. I. opustila, nachádzala sa na neznámom mieste a z toho dôvodu bolo dieťa umiestnené v zariadení poskytujúcom starostlivosť mal. deťom. Keď sa narodil mal. A. už priamo nemocnica, kde matka rodila, hlásila na ÚPSVaR podozrenie, že matka nie je spôsobilá z hľadiska jej zdravotného stavu starať sa o mal. dieťa. Z toho dôvodu bol maloletý rovno z pôrodnice umiestnený v zariadení starostlivosti o mal. deti.

Matka v súčasnosti žije spolu so starou matkou v Geči a stará sa o ňu stará matka. Matka poberá invalidný dôchodok vo výške 503,- eur mesačne. Stará matka na ňu poberá opatrovateľský vo výške 275,60 eur. Matka mal. v súčasnosti nemá ďalšie dieťa. Od umiestnenia mal. v zariadení od 18.05.2022 matka maloletého žiadnym spôsobom nekontaktovala dieťa, otca určeného nemá. Stará matka sa sporadicky zaujímal o dieťa, mala záujem o jeho umiestnenie v ich domácnosti, ale keď bol mal. prepustený na pobyt do starostlivosti matky a starej matky, tento pobyt skončil tak, že dieťa bolo hospitalizované v nemocnici a následne bolo už vrátené do CDR a ďalší pobyt povolený nebol. Následne kontakt zo strany starej matky ustal.

Stará matka sa stará aj o svoju dcéru I., u ktorej sa podľa udania starej matky začali v nedávnej dobe prejavovať taktiež zdravotné problémy psychiatrického charakteru a nie je v jej možnostiach poskytovať starostlivosť ďalšiemu dieťaťu.

Podľa informácií C. Nižná Kamenica maloletý sa nachádza v starostlivosti profesionálnej rodiny a je uňho všetko v poriadku. Má sa dobre.

9. Z pripojených spisov súd zistil, že na tunajšom súde, resp. na Okresnom súde Košice - okolie sa vedú, resp. viedli konania týkajúce sa maloletého:

- 19P/25/2021 – o nariadenie neodkladného opatrenia, ktorým bol mal. umiestnený do C. Nižná Kamenica,
- 9P/61/2023 – ústavná starostlivosť – rozsudok zo dňa 4.5.2023,
- 9P/100/2023 – osvojiteľnosť – rozsudok zo dňa 7.9.2023,
- 18P/19/2021 a 19P/239/2021 – zamietnutý návrh na zverenie mal. do NOS starej matke.

10. Podľa § 38 ods. 4 zákona č. 36/2005 Z. z. o rodine, ak rodič zneužíva svoje rodičovské práva a povinnosti najmä týraním, zneužívaním, zanedbávaním maloletého dieťaťa alebo iným zlým zaobchádzaním s maloletým dieťaťom alebo výkon rodičovských práv a povinností napriek predchádzajúcim upozorneniam závažným spôsobom zanedbáva, súd pozbaví rodiča výkonu rodičovských práv.

11. Podľa § 39 ods. 4 zákona o rodine, vyživovacia povinnosť rodičov voči maloletému dieťaťu rozhodnutím súdu o obmedzení alebo pozbavení výkonu rodičovských práv a povinností, alebo o pozastavení ich výkonu nezaniká.

12. Za závažné zanedbávanie rodičovských povinností sa považuje aj dlhodobé neplnenie si rodičovských práv a povinností, absolútny nezáujem o maloleté dieťa, najmä o jeho výchovu a výživu. Objektívne môže byť dôvodom neschopnosti rodičov postarať sa o dieťa aj zlý zdravotný stav dieťaťa, ktorý rodičia s ohľadom na okolnosti nedokážu zvládnuť, alebo zlý zdravotný stav rodičov, a to či už telesný, alebo duševný.

13. Na základe vykonaného dokazovania a zistenia skutočného stavu veci dospel súd k záveru, že u matky maloletého sú splnené podmienky stanovené zákonom na pozbavenie výkonu rodičovských práv a povinností.

Matka maloletého hrubým spôsobom zanedbávala svoje rodičovské povinnosti, ktoré si nie je schopná plniť v dôsledku svojho psychického zdravotného stavu. Maloletý jej bol v dôsledku jej zdravotného stavu odobratý už po pôrode, kedy zdravotnícky personál v pôrodnici pozoroval, že matka nie je schopná poskytovať starostlivosť dieťaťu. Od uvedenej doby matka sama záujem o maloleté dieťa neprejavila, nekontaktovala centrum, v ktorom je umiestnený a neprispela žiadnym spôsobom na jeho výživu. Kontakt s dieťaťom iniciovala len stará matka. Podľa vyšetrenia zdravotného stavu matky znalcom je matkin stav neliečiteľný a teda nemožno očakávať v blízkej dobe zlepšenie jej stavu. Matka nie je schopná postarať sa sama o seba a vyžaduje si starostlivosť inej osoby, z čoho vyplýva, že nie je v jej možnostiach poskytovať starostlivosť ani svojmu synovi.

Na základe všetkých uvedených skutočností má súd za to, že boli splnené podmienky na pozbavenie matky výkonu rodičovských práv a povinností a takéto rozhodnutie je v najlepšom záujme maloletého dieťaťa.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia na Mestský súd Košice (§ 355 ods. 1 a § 362 ods. 1 Civilného sporového poriadku).

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh) (§363 Civilného sporového poriadku).

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Podľa § 62 odsek 1, odsek 2 CMP, odvolanie možno odôvodniť aj tým, že súd prvej inštancie nesprávne alebo neúplne zistil skutočný stav veci. Odvolacie dôvody možno meniť a dopĺňať až do rozhodnutia o odvolaní.

Podľa §63 CMP, v odvolacom konaní možno uvádzať nové skutkové tvrdenia a predkladať nové dôkazné návrhy.